

УДК: 339.7

Малновецька Є. О.

здобувач 4 курсу

Державний податковий університет;;

Мартиненко В. В.,

д.е.н., професор, професор кафедри публічних фінансів

Державний податковий університет

КРАУДФАНДИНГ ЯК АЛЬТЕРНАТИВА БАНКІВСЬКОМУ КРЕДИТУВАННЮ БІЗНЕСУ

У сучасному світі, де традиційне банківське кредитування часто супроводжується жорсткими вимогами та забюрократизованими процедурами, бізнес активно шукає гнучкі та доступні альтернативи для фінансування. Саме краудфандинг є однією з таких альтернатив.

Краудфандингова платформа (англ. crowdfunding platform) - веб-сайти, які дозволяють взаємодію між збирачами коштів та особами, зацікавленими у вкладенні коштів в проекти[1]. Тобто, це практика фінансування різних проєктів через спеціальну платформу за рахунок збору фінансових ресурсів від зацікавлених у його реалізації людей.

Краудфандинг – це звичайне явище для закордону та нове явище в Україні, яке стрімко починає розвиватися. Його часто називають «спільним фінансуванням», «фінансуванням натовпу», «спільнокошт» тощо. Під час використання такого способу залучення коштів отримувачі коштів (зазвичай це малий бізнес) залучають кошти не однієї особи, а отримує багато порівняно невеликих сум від різних спонсорів. Бізнес подає заявки на фінансування, а інвестори можуть вибирати ідеї, які хочуть допомогти реалізувати.

Серед ключових гравців, які формують світовий ринок краудфандингу, є Kickstarter, AngelList, Indiegogo, Fundable, Crowdcube, GoFundMe, Crowdfunder, GoGetFunding, CircleUp, Patreon, Campfire, Crowdo, Milaap, RocketHub, FundRazr, Crowdfunder UK, Modian, Companisto, DonorsChoose, CrowdHousa та Suning.

Суцільно, за підрахунками Світового банку, у 2023 році в 100 країнах світу працювало понад 1500 краудфандингових платформ [2].

Глобальний ринок краудфандингу у 2024 році оцінюється в 24,05 млрд доларів США, очікується, що розмір світового ринку зростатиме зі середньорічним темпом зростання на рівні 18,24% з 2025 по 2033 рік і становитиме 108,64 млрд доларів США з 28,44 у 2025 р. [2].

Декілька років тому в Україні малий бізнес отримав можливість одержувати допомогу у фінансуванні проєктів за допомогою платформи MO CASH. За допомогою цієї платформи малий бізнес отримав доступ до кредитів на суму до 500 тис. грн до 18 місяців без застави. На той час ставки відсотків були в межах 25-35% річних.

Отже можна стверджувати, що краудфандинг може мати боргову природу, як у випадку з MO CASH (краудлендинг). Фундаментальні переваги співфінансування перед традиційним банківським кредитуванням, такі як доступність, маркетинговий потенціал та гнучкість, роблять його привабливою альтернативою (див. табл. 1).

Табл. 1. Порівняльна характеристика краудфандингу та кредитування

Критерій порівняння	Краудфандинг	Банківське кредитування
Джерело фінансування	Велика кількість приватних осіб, інвесторів через платформу.	Одна фінансова установа – банк.
Ризиковість для бізнесу	Залежить від типу, але часто відсутній прямий борг(крім краудлендингу).	Створює боргове зобов'язання та ризик банкрутства у разі непогашення.
Вимоги до застави	Зазвичай не вимагається, весь фокус на ідеї та потенціалі.	Обов'язкова вимога: застара, порука, високий кредитний рейтинг.
Ступінь доступності	Високий для стартапів, інноваційних та ризикових проєктів.	Низька для проєктів без історії, стабільного доходу чи забезпечення.
Гнучкість умов	Висока. Умови часто встановлює сам автор: винагорода, відстоки.	Низька. Стандартизовані ставки, графіки погашення та штрафи, встановлені банком.

Створено автором за [3.4]

Отже, є люди, які мають ідеї та є люди, які мають гроші, їхня зустріч відбувається на онлайн-платформі – це і краудфандинг. Цей механізм дозволяє залучати значні кошти від широкої спільноти інвесторів та спонсорів, про що свідчить стрімке зростання глобального ринку до мільярдних показників.

Список використаних джерел:

1. Краудфандингова платформа // Термінологічний словник з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму, фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення та корупції / А. Г. Чубенко, М. В. Лошицький, Д. М. Павлов, С. С. Бичкова, О. С. Юнін. Київ : Ваіте, 2018. С. 374. URL: https://finmonitoring.in.ua/wp-content/uploads/2018/12/terminologichnij-slovník_finmonitoring.pdf
2. Crowdfunding Market Report. Market Data Forecast: веб-сайт. URL: <https://www.marketdataforecast.com/market-reports/crowdfunding-market> (дата звернення: 10.11.2025).
3. Переваги та Недоліки Краудфандингових Платформ. Whydonate: веб-сайт. URL: <https://whydonate.com/uk/blog/perevahy-ta-nedoliky-kraudfandynhu/> (дата звернення 10.11.2025).
4. Кредитування для бізнесу: можливості та переваги. Думка: веб-сайт. URL: <https://dumka.media/uk/specproject/1759165339-kredituvannya-dlya-biznesu-mozhливosti-ta-perevagi> (дата звернення 10.11.2025).

УДК: 336:1:352

Охай В.В.

здобувачка 4 курсу

Державний податковий університет

Мартиненко В. В.,

д.е.н., професор, професор кафедри публічних фінансів

Державний податковий університет

ВПРОВАДЖЕННЯ FİNTECH РІШЕНЬ У НАДАННЯ ПУБЛІЧНИХ ПОСЛУГ НА РІВНІ ГРОМАДИ

Протягом останніх років відбувається стрімка цифровізація багатьох процесів у різних сферах, в тому числі, трансформації відбуваються з залученням фінансових технологій (FinTech). В цілому, «термін «фінансові технології» (скорочено – фінтех,